

ANDY MULLIGAN

Siukšnis

Pakelk jį nuo žemės
ir saugiai paslėpk!

The Guardian vaikų grožinės
literatūros premijos
laureato knyga

baltošlankos

ANDY MULLIGAN

Šiukslės

Iš anglų kalbos vertė Kamilė Vaupšaitė

baltos lankos

Mano vardas – Rafaelis Fernandesas ir aš esu šiukšliavaikis.

Žmonės man sako:

– Tikriausiai niekada nežinai, ką rasi, besirausdamas šiukšlėse! Šiandien gali būti tavo laiminga diena.

Aš jiems atsakau:

– Mielieji mano, tai kad žinau, ką rasiu.

Žinau, ką randa visi, nes žinau, ką radom mes per visą tą laiką nuo tada, kai pradėjau čia dirbti, o tai buvo prieš vienuolika metų. Šis daiktas vadinamas vienu žodžiu, *stupa*, kuris mūsų kalba reiškia, ir iš anksto atsiprašau, jei ką papiktinsiu, žmonių išmatas. Sakau ne tam, kad imtumėte žiaukčioti – to visai nenoriu. Tiesiog mūsų nuostabiam mieste trūksta daugybės dalykų, pavyzdžiui, tualetų ir vandentiekio. Kai žmones prispiria reikalas, jie atlieka jį kur papuola. Paprastai taip elgiasi barakų, kurie išstybę iki

pat dangaus, gyventojai. Prireikus į tualetą, jie pakakoja į popieriuką, suvynioja ir išmeta lauk.

Šiukšlių maišai po vieną nekeliauja. Visam mieste jie kraunami į vežimus, iš vežimų į šiukšliavežes, kartais net į traukinius – akys raibsta nuo šiukšlių, išmetamų šiame mieste. Tai krūvų krūvos ir jos visos užbaigia savo dienas pas mus. Šiukšliavežės ir traukiniai nemiega, nemiegame ir mes. Ropojam, renkam ir taip be perstojo.

Čia – šiukšliamiestis, vadinamoji Behala. Prieš trejus metus dar gyvenom ant Rūkstančio kalno, bet jis tiek prarūko, kad jį uždarė, o mus perkėlė kiek toliau. Šiukšlių kalnai čia virsta kalnynais, o tai sakydamas, turiu omeny Himalajus: visą gyvenimą gali jais prakopinėti, ką daug šiukšliautojų ir daro. Pakyla į viršų, o tada leidžiasi į slėnius. Kalnai prasideda dar krantinėje ir tęsiasi iki pat pelkių – štai koks ilgas tas garuojančių šiukšlių pasaulis. Aš – vienas iš šiukšliavaikių, besirausiančių po šiame mieste išmestus daiktus.

– Bet juk būna, kad randi ką nors įdomaus? – kažkas yra manęs klausęs. – Juk pasitaiko?

Matot, sulaukiam lankytojų, dažniausiai iš užsienio. Jie atvyksta pažiūrėti misionierių mokyklos, kuri įsikūrė prieš daug metų ir dar kažkaip laikosi. Į panašius klausimus visuomet atsakau su šypsena:

– Pasitaiko, pone! Pasitaiko, ponია! – Tai sakydamas, turiu omeny: „Kur ten – dažniausiai randam *stupą*.“

– Ką ten turi? – šaukiu Gardui.

– Spėk, mažiau! – atšaukia Gardas.

Žinau ir nespėliodamas. Kas tam gražiai suvyniotam paketėlyje? Tai bent staigmena – *stupa*! Gardas laiko negaišta, valosi rankas į marškinius ir nepraranda vilties, kad rasim ką nors parduodamo. Visą dieną, saulė ar lietus, mes po kalnus kopinėjam.

Norėtumėt užmesti akį? Šiaip tai jų mėtyt nereikia, nes Behalą užuosi dar iš tolo. Jos dydis – kaip maždaug du šimtai futbolo aikščių arba kaip tūkstantis krepšinio aikštelių. Tiksliai nepasakysiu, nes man ji atrodo bekrasė. Nežinau ir kiek joje *stupos*, nors, kai nesiseka, regis, kad be jos daugiau čia nieko nėra, ir braidyk po ją visą gyvenimą, kvėpk į plaučius, miegok šalia, ech... Gal vieną dieną rasi „ką nors įdomaus“. Kurgi ne.

O tada vieną dieną ėmiau ir radau.

Šiukšliavaikiu tapau vos pramokęs ropinėti ir rankioti nuo žemės daiktus. Kiek man buvo? Treji. Nuo tada kapstausi šiukšlėse.

Dabar jums papasakosiu, ko mes ieškom.

Plastiko, nes jis akimirksniu paverčiamas į pinigus – moka už kilogramą. Geriausias yra baltas plastikas, jį meti į vieną krūvą; į kitą meti mėlyną.

Popieriaus, jei baltas ir švarus – tai yra jei pavyksta jį išvalyt ir išdžiovint. Taip pat kartono.

Skardinių – visko, kas iš metalo. Stiklo, jei buteliai. Įvairiausių medžiagų ir skudurų: randi tai marškinėlius, tai kelnes, tai panaudoto drobinio maišo gabalą. Pusę mūsų, vaikų, dėvimų rūbų sudaro iš šiukšlių ištraukti apdarai, nors dažniausiai juos kraunam į krūvą, sveriam ir paroduodam. Jums reikėtų mane pamatyt – atrodau kaip nužengęs nuo podiumo! Dėviu nudriskusius džinsus ir per didelius marškinėlius, kuriuos užsiraitau ant galvos, kai ima svilinti saulė. Batų neaviu – pirma, jų neturiu, o antra, šiukšlės po kojom reikia jausti. Misionierių mokykla vertėsi iš kailio, kad gautume aulinukus, bet vaikiščiai beveik visi iki vieno vėliau juos perpardavė. Šiukšlės minkštos, o mūsų pėdos kietos it kanopos.

Gerai rasti gumos. Vos prieš savaitę iš kažkur gavom nuostabią naudotų padangų siuntą. Jos buvo išgraibsytos per kelias minutes: suaugusieji puolė pirmi ir vijo mus šalin. Dar naudotina padanga atneša pusę dolerio, o su kiaura gali užtvirtinti namo stogą. Pas mus atveža ir atliekas iš greitojo maisto restoranų, bet tai – atskiras versliukas. Nei aš, nei Gardas tų atliekų nematom, nes jos keliauja į kitą sąvartyno pusę, kur apie šimtas vaikų išrūšiuoja šiaudelius, vienkartinius puodelius ir vištakaulius. Viskas perrenkama, išvaloma ir sudedama į maišus, dvi-račiais nuvežama svėrikams, pasveriami ir paroduodama. Tada maišai sukraunami į šiukšlių mašinas ir keliauja atgal

į miestą: taip ratas ir sukasi. Jei sekasi, per dieną užsidirbu du šimtus pesų, jei nesiseka – kokį penkiasdešimt. Taip ir gyveni diena iš dienos, vildamasis nesusirgti. Ant kaplio, kuriuo vartom šiukšles, pakabintas visas mūsų gyvenimas.

– Gardai, ką radai?

– *Stupa*. O tu?

Išvynioju paketėlį.

– *Stupa*.

Tačiau reikia pripažinti, kad aš – po laiminga žvaigžde gimęs šiukšliavaikis. Dažniausiai dirbuojuosi išvien su Gardu ir tarpusavy sukamės greitai. Yra mažių ir senių, kurie baksnoja viską iš eilės, tarsi reiktų pakilnoti kiekvieną šiukšlelę, o aš ilgai neužtrunku, kad sužvejočiau *stupoj* popierių ir plastiką, todėl man sekasi visai neprastai. Gardas – mano partneris ir mes visados dirbam kartu. Jis rūpinasi, kad man nieko netrūktų.

Nuo kuo čia pradėti?

Nuo tos kartu laimingos, kartu nelaimingos dienos, kai pasaulis apsivertė aukštyn kojom? Buvo ketvirtadienis ir mes su Gardu darbavomės šalia vieno iš vikšrinių kranų. Šios milžiniškos dvylikaratės mašinos važinėja šiukšlių kalnais aukštyn žemyn: susėmusios šiukšles, kelia jas taip aukštai, kad jų nebesimato, o tada verčia jas lauk. Tos šiukšlės būna naujos ir darbuotis šalimais nevalia, nes pavojinga, mat šiukšlės krenta tau ant galvos, o sąvartyno prižiūrėtojai veja tave į šalį. Tačiau jei eilėje nori būti pirmas, bet nenori ropštis į pačią šiukšlių mašiną, o tai *tikrai* pavojinga – žinau, kad vienas vaikas taip neteko rankos, – stotis prie krano verta. Šiukšliavežės išverčia, ką atvežusios, buldozeriai sustumdo viską prie kranų ir šiukšlės atkeliauja iki tavęs, sėdinčio viršukalnėj.

Čia mes ir dirbam – su vaizdu į vandenyną.

Gardui keturiolika, kaip ir man. Jis plonas kaip siūlas, o jo rankos nutįsusios. Žmonės tikina, kad jis gimė septyniom valandom anksčiau už mane ir ant tos pačios paklodės. Jis nėra mano brolis, bet galėtų juo būt, nes visuomet žino, ką galvoju, ką jaučiu, net ką ruošiuosi sakyti. Kadangi yra vyresnis, retkarčiais mane pavarinėja, liepia padaryt tą ir aną, ir dažniausiai jo klausau. Aplinkiniai jam prikaišioja, kad jis per daug rimtas, kad visai nesišypso, bet Gardas atsikerta:

– O turėčiau? Parodykit, dėl ko.

Taip, jis šiurkštus, tačiau jį mušė daugiau nei mane – gal jis tiesiog greičiau subrendo? Dėl vieno dalyko esu tikras: noriu, kad Gardas visuomet būtų mano pusėje.

Tądien dirbom kartu, iš viršaus lijo šiukšlių maišais – buvo ir plyšusių, ir sveikų, – tada pastebėjau grynuolį. „Grynuoliu“ vadiname dar neprakiurusį šiukšlių maišą iš turčių rajono, kokių dairaisi išplėstom akim. Net dabar prisimenu, ką radom. Cigarečių pakelį su cigarete, o tai jau džiaugsmas. Troškiniui tebešviežią cukiniją ir visą krūvą sulankstytų skardinių. Parkerį, tikriausiai pasibaigusį, o jų rasti ir šiaip nesunku, bei šūsnį sausų popierių, kuriuos grūdau tiesiai sau į maišą. Paskiau vien šiukšlės: pasenęs maistas, veidrodžio šukė ir taip toliau, kol galiausiai mano rankoj atsidūrė... Na, taip, sakiau, kad nieko įdomaus nepasitaiko, tačiau būna, kartą gyvenime...

Mano rankoj atsidūrė vyriškas odinis rankinukas, tvirtai užsegtas ir aplipęs kavos tirščiais. Atitraukęs užtrauktuką, radau piniginę. Šalia jos – sulankstyta miesto žemėlapis, o jame – raktelį. Gardas tuoj prišoko artyn ir mes abu sutūpėm ten, kur buvom – kalno viršukalnėj. Mano pirštai virpėjo, nes piniginė buvo išsipūtus. Joje – tūkstantis šimtas pesų, tai – leiskit jums paaiškinti – dideli pinigai. Viščiukas kainuoja pesą aštuoniasdešimt, alus – penkiolika pesų. Valanda interneto žaidimų kavinėje – dvidešimt penkis pesus.

Tirtėjau iš laimės ir dėkojau Dievui. Gardas niuksėjo man į šoną ir, neslėpsiu, mes kone šokinėjom. Daviau Gardui penkis šimtus. Tai teisinga, nes ne jis, o aš radau tuos pinigus. Šeši šimtai liko man. Pažiūrėjom, ko dar esama piniginėj, tačiau, be senų popiergalių ir dviejų nuotraukų... Ei, kažkas įdomesnio! Tapatybės kortelė – kiek apsitrynusi ir aplankstyta, tačiau vyro veidas matėsi gerai. Jis žiūrėjo į mus – tiesiai į objektyvą – išsigandusiom akim, kokios būna nuo blykstės. Vardas? Chosé Andželikas. Amžius? Trisdešimt treji metai. Profesija? Tarnas. Nevedęs ir gyveno kažkokiose Žaliosiose Kalvose – nebuvo turtuolis ir tai liūdino. Tačiau ką turėjom daryt? Susirast jį mieste ir sakyt: „Pone Andželikai, norėtume gražinti jūsų daiktus“?

Nuotraukėlėse mergaitė su mokykline uniforma. Sunku pasakyt, kiek jai buvo metų, bet spėju, kad septyneri ar

aštuoneri, ji turėjo ilgus tamsius plaukus ir gražias akis. Jos veidas rimtas kaip Gardo – tarsi niekas nebūtų prašęs jos nusišypsoti.

Tada apžiūrėjome raktelį. Jis buvo su pakabuku iš geltono plastiko. Iš abiejų pakabuko pusių užrašytas skaičius 101.

O žemėlapis buvo miesto.

Viską susirinkau, susikišau į šortus ir mes rūšiavom toliau. Atkreipęs į save dėmesį, gali prarasti, ką radęs. Tačiau jaučiau kaip ant sparnų. Tiek aš, tiek Gardas jautėmės pakylėti ir turėjom tam visą teisę, nes rankinukas pakeitė viską iš pamatų. Praeis daug laiko ir aš galvosiu: „Visiems reikia rakto.“

Su tinkamu raktu atsidarysi duris. Niekas kitas tau jų neatidarys.

Vis dar Rafaelis!

Papasakosiu, kas dėjosi vakare, o tada jau perduosiu žodį Gardui.

Matote, vos sutemus paaiškėjo, kad mano rankose – labai labai svarbus daiktas, nes atvažiavo policija ir liepė jį atiduot.

Šiaip Behaloj policininkų dažnai nepamatysi, nes lūšnynuose žmonės problemas išsprendžia patys. Vogti čia nelabai yra ką, paprastai savų ir neapvaginėjam, nors pasitaiko. Prieš kelis mėnesius Behaloj įvyko žmogžudystė – tada prisistatė ir policija. Vienas senis nužudė savo žmoną: perrėžė jai gerklę ir paliko nukraujuot, o kraujas nutekėjo į apačią pas kaimynus. Kai policija pagaliau atvažiavo, žudikas jau buvo pasipustęs padus, o mes taip ir nesužinojom, ar jį sugavo, ar ne. Kitąsyk keturių policijos automobilių sulaukėm prieš rinkimus, kai jie atlydėjo kandidatą į merus:

mirkčiojo šviesom, džerškino radijo stoteles – policininkai mėgsta pasirodyt. Užbaigę pasirodymus, jie susigalvoja įdomesnių užsiėmimų.

Šįsyk policininkų buvo penki ir vienas atrodė ypač svarbus, panašus į inspektorių – vyresnis ir drūtesnis, kone boksininkas: suknežinta nosis, nė vieno plauko, aršus žvilgsnis.

Saulė jau buvo nusileidus. Degė laužas, ant kurio mano teta virė ryžius ir tą vakarą turėjom valgyt – šventėm mano radybas – tą ypatingąjį viščiuką už pesą aštuoniasdešimt. Mūsų susirinko kokių trisdešimt – tik, žinia, ne viščiuko valgyt! Viščiukas skirtas tik šeimai. Behaliečiai būna lauke, nes vakarais karšta: kas sėdi, kas stovi, kas šiaip vaikštinėja.

Kiek pamenu, Gardas atsinešė kamuolį ir mes kvailiojom po krepšiu. Tačiau pamatę didelę, juodą, keturiais ratais varomą mašiną spiginančiom lempom ir iš jos lipančius vyrus, sustojom kaip įbesti.

Policininkas boksininko veidu šnektelėjo su Tomu, mūsų mažyčio rajono seniūnu, o tada kreipėsi į mus visus:

– Mūsų draugas turi problemą. – Jo balsas kaip per garsiakalbį. – Ji gana didelė ir mes tikimės jūsų pagalbos. Matot, jis pametė svarbų daiktą. Daikto radėjui žadame gerą atlygį, bet tai dar ne viskas. Duosim po tūkstantį pesų visoms Behalos šeimoms, jei šį daiktą ras kas nors iš jūsiškių.

Suprantat, ką sakau? Mūsų draugui tai labai svarbu – taip svarbu, kad pačiam radėjui sumokėsime dešimt tūkstančių pesų. Tik atiduokit tą daiktą man į rankas.

– Ką pametėt? – klustelėjo vienas vyras.

– Mes pametėm... rankinuką, – atsakė policininkas ir mano oda nuėjo pagaugais, bet neišsidaviau. Policininkas grįžtelėjo, kažką paėmė iš kolegos sau už nugaros ir iškėlė tai į viršų. Ten buvo juodas, neodinis, mano plaštakos dydžio rankinukas. – Turėtų būt panašus į šitą, – tarė. – Ne toks pat – gal didesnis, gal mažesnis, – bet ir ne kitoks. Mes manome, kad jame yra šis tas svarbaus, o tai padės mums išaiškinti nusikaltimą.

– Kada jį pametėt? – kažkas paklausė.

– Praėjusią naktį, – atsakė policininkas. – Jis buvo ne-tyčia išmestas į šiukšles Makinlio kalvos apylinkėse. Šįryt viską surinko šiukšliavežė, vadinasi, rankinukas jau čia, o jei jo dar nėra, tai atveš rytoj. – Policininkas žiūrėjo į mus, o mes – į jį. – Niekas neradot rankinuko?

Jaučiau, kaip Gardas gręžia mane akimis.

Trūko labai nedaug, kad būčiau nieko nelaukęs, pakėlęs ranką ir prisipažinęs, nes dešimt tūkstančių – dideli pinigai. O kur dar tūkstantis kiekvienai šeimai? O diev-lėliau! Jei tiek prisizadėję, policininkai tuos pažadus būtų tesėję... Būčiau tapęs pačiu populiariausiu rajono vaikiu. Tačiau nieko nesakiau, nes žaibiškai sumojau, kad niekas

nepasikeis, jei rankinuką atiduosiu ryte, o ne tą patį vakarą. Nesupraskite manęs neteisingai: nebuvo turėjęs reikalų su policija, tikrai ant jos danties negriežiau ir padėti nebūčiau atsisakęs. Tačiau visi žino, jog aklas pasitikėjimas į gera neveda. O jei policininkai būtų čiupę rankinuką ir tyčiodamiesi nuvažiavę sau? Kaip juos būčiau sustabdęs? Turėjau neskubėdamas viską apgalvoti, todėl stovėjau ir ty-lėjau it žuvis. Pripažįstu, kad mintyse tikriausiai skaičiavau. Jei policija ruošėsi lengva ranka dalinti pinigus, suma gal-ėjo pakilti virš dešimties tūkstančių ir gal net būtume gavę pinigus iš anksto. Jei jau tas daiktas toks vertingas, kad po-licija dėl jo atsikapstė iki mūsų, ar tie dešimt tūkstančių negalėjo virsti dvidešimčia?

Tada prabilo mano teta:

– Pone, Rafaelis kažką rado.

Ji linktelėjo į mano pusę ir visi policininkai sužiuro tie-siai į mane.

– Ką radai? – paklausė jų viršila.

– Aš neradau jokio rankinuko, pone, – atsakiau.

– Tai kas ten, jei ne rankinukas?

– Ten... batas.

Kažkas prunkštelėjo.

– Koks batas? Tik vienas? Kada jį radai?

– Tik vienas, pone, ir moteriškas. Galiu jį atnešt – jis mano namuose.

– Kodėl tau atrodo, kad mums rūpi batai? Žaidimais? – Policininkas spoksojo į mano tetą, o ji žvairakiaavo tai į ryžius, tai į mane, tai vėl į ryžius.

– Jis sakė, kad kažką rado, – teisinosi ji. – Bet nesakė ką. Tenorėjau padėti, pone.

Policijos galva pakėlė balsą:

– Paklauskite, – tarė. – Mes grįšim rytoj ryte. Mokėsime visiems, kas sutiks mums dirbti. Dieną, savaitę – kiek tik reikės. Mes norim to rankinuko, kad ir kiek tai kainuotų.

Prie manęs priėjo vienas iš jaunesnių policininkų. Jis sugriebė man už smakro ir kilstelėjo mano galvą į viršų – laimei, Gardas jau buvo šalia manęs. Pažvelgiau policininkui į akis, iš paskutiniųjų valdydamas jaudulį. Policininkas šypsojosi, o aš, turėdamas Gardą pašonėje, pasistengiau atsakyti jam šypsena.

– Kuo tu vardu? – paklausė jis.

Pasakiau.

– Turi brolių? Sesių? Čia tavo brolis?

– Čia mano geriausias draugas, pone. Jo vardas Gardas.

– Kur gyvenimi, sūnau?

Ko jis klausė, tą jam sakiau: buvau smagus, žvitrus, plačiai išsišiepęs. Mačiau, kad policininkas žymisi mintyse, kur gyvenu ir kaip atrodau. Švelniai kaip vaikui jis patrynė man už ausies ir paklausė:

– Padėsi mums rytoj, Rafaeli? Kiek tau metų?

– Keturiolika, pone.

Žinau, kad atrodau jaunesnis.

– Kur tavo tėvas?

– Neturiu tėvo, pone.

– Ten tavo mama?

– Teta.

– Nori darbo, Rafaeli? Bendradarbiausi?

– Aišku, – išpyškinau. – O kiek man mokėsit? Dirbsiu iki numirimo! – Dar labiau išsišiepiau ir išpūčiau akis, vaidindamas mielą, nekaltą šiukšliavaikį, degantį noru padėti.

– Šimtą pesų, – atsakė. – Mokėsim šimtą už dieną, bet jei rasi mūsų rankinuką...

– Tada ir aš noriu padėti, – aštuonmečio balsu ir rodydamas dantis įsikišo Gardas. – Kas rankinuke, pone? Daugiau pinigų?

– Tik mažmožiai. Nieko vertingo, bet...

– Koks tai nusikaltimas? – pertraukiau. – Kodėl jums reikia rankinuko, kad jį išaiškintumėt? Ar tai – žmogžudystė?

Policininkas vėl šyptelėjo. Pažvelgė ir į Gardą.

– Nemanau, kad rankinukas mums padės, – tarė jis. – Tačiau turim išbandyti viską. – Jis vėl grėžė mane akimis – laimei, Gardas laikė mane apkabinęs. – Iki rytojaus.

Policininkai sulipo atgal į savo automobilį ir pajudėjo, o mes nuo jų neatsilikom: bėgom iš paskos ir mojavom, kad

nepasirodytume išsigandę. Behaloje yra daugybė mažyčių rajonų, tokių kaip mūsiškis. Gyvename lūšnose, kurios pūpso surestos iš šiukšlių, bambukų ir virvių – kone kalnų kaimeliai. Žiūrėjom, kaip automobilis toldamas darda per duobes ir provėžas, o jo žibintų šviesos tai pakyla, tai nusileidžia. Norėdami pasikalbėti su visais, policininkai turės suokti tą patį dešimt kartų.

Kiek vėliau prie manęs prisigretino teta ir paklausė:

– Kodėl meluoji, Rafaeli Fernandesai?

– Aš radau piniginę, – atkirtau. – O ką radau, atidaviau tau. Kodėl praitarei apie tai policijai?

Ji prislinko dar arčiau ir sukuždėjo:

– Juk radai rankinuką... Tuoj pat prisipažink.

– Ne, – atšoviau. – Radau pinigus.

– O tas batas, apie kurį kalbėjai? Kodėl nepasakei tiesos? Truktelėjau pečiais ir apsimečiau gudriu.

– Maniau, teta, kad jie norės piniginę atsiimt, – paaiškinau.

– Pinigai iš piniginės? O kur ji dabar?

– Tuoj atnešiu! Tiesiog nenorėjau sakyti prie visų, visi taip žiūrėjo ir...

– Piniginę radai rankinuke? Nedrįsk man meluoti.

– Ne! – dievagojaisi. – Ne.

Ji kreivai mane nužvelgė ir papurtė galvą.

– Jaučiu, kad per tavo turėsim bėdų. Kieno ta piniginė? Visi žmonės yra su vardais ir jei tu...

– Paėmiau tik pinigus, – išlemenau. – O dabar einu ir išmesiu tą prakeiktą daiktą lauk.

– Neišmesi, o atiduosi jį policijai.

– Ką? Juk ne piniginės jie ieško, teta. Rankinuko tai neradau.

– O dangau, – atsiduso ji. – Paklausk, Rafaeli. Jei policija leidžia tokius pinigus, kad rastų kažkokį rankinuką, geriau jau ji nesugautų tavęs, įmerkta uodega. Kalbu rimtai, Rafaeli. Jei radai kažką panašaus į tą daiktą, kurio nori policija, privalai jį atiduot. Rytoj, kai jie grįš, taip ir padarysi.

Gardas vakarieniavo su mumis. Jis dažnai likdavo pas mus vakarienės, o aš taip pat dažnai valgydavau su juo ir jo dėde. Vieną naktį miegodavau pas jį, kitą naktį jis miegodavo pas mus – nubusdavau užsimiršęs, kur esu ir kas guli šalia manęs po antklode. Šiaip ar taip, vos baigėm vakarieniauti, tas didelis juodas policijos automobilis grįžo ir išburzgė tiesiai pro vartus.

Stebėjom, kaip jis nuvažiavo.

Negalėjau patikėti tuo, ką sakė teta. Žinojau, kad per mano tėvą ji turėjusi reikalų su policija ir todėl galėjo iš pat pradžių nujauti, kaip viskas užsivels. Tikriausiai jai norėjosi, kad viskas užsibaigtų ten, kur prasidėjo, dar tą pačią

akimirką... Tačiau tebemanau, kad ji klydo. Jei būčiau jos paklausęs, palikti Behalą būtų buvę daug sudėtingiau.

Užlipau į savo namus, o Gardas sekė man iš paskos. Palyginti su kitomis šeimomis, mes gyvename aukštai. Mūsų du kambariai iš medžio padėklų, sutvirtinti plastiku bei drobe, įrengti virš trijų kitų lūšnų. Turi lipti trejom kopėčiom, kad į juos patektum. Pirmiausia įlendi į kambarį, kuriame miega mano teta ir įsėsė, o už jo yra kita paklodės dydžio irštva. Čia miegu aš ir mano pusbroliai – ir Gardas, jei jis su mumis. Mano pusbroliai jau parpė, o aplink skambėjo kaimynų kalbos ir juokas, grojo radijai, kažkas šūkavo.

Stumtelėjau į šalį vieną iš pusbrolių ir mes prasispraudėm iki sienos, kur stovėjo alaus dėžė su mano daiktais. Turiu antrus šortus, dar dvejus marškinėlius ir šlepetes, o be to, kaip visi vaikigaliai, lobių skrynelę. Joje – mano rastas kišeninis peiliukas: jo geležtė skilusi, bet dar pjauna; puodelis su Mergelės Marijos atvaizdu; neinantis laikrodis; plastikinis ančiukas, su kuriuo žaidžia mano pusbroliai; džinsai. Būtent į juos buvau suvyniojęs nepaprastą rankinuką ir vien jį išvynioti atrodė rizikinga.

Gardas tupėjo ir stebėjo mane, prikišęs žvakę. Abu palinkom virš rankinuko. Žvilgterėjęs į Gardą pamačiau, kad jo lūpos kietai sučiauptos. Akių baltymai švietė it du kiaušiniai.

– Mums reikia kitos slėptuvės, – tarė jis. – Negali jo čia palikt, mažiau.

– Mano galva, tu teisus, – atsakiau. – Tik kur ją rast? Gardas susimąstė.

Ištraukiau iš piniginės tapatybės kortelę ir įsižiūrėjau į vyrą nuotraukoje. Chosė Andželikas atsakė man liūdnu žvilgsniu. Jo mergaitė žvelgė dar liūdniau.

– Kaip manai, ką jis padarė? – paklausiau.

– Kažką blogo, – atsakė Gardas. – O policininkai, mano spėjimu, grįžę norės dar kartą su tavimi pasikalbėti... Ar matei, kaip tas tipas į tave žiūrėjo?

Linktelėjau.

– Kaip tave lietė? Tu kritai jam į akį.

– Žinau, – atsakiau. – Gal ir tu jam patikai. – Nusijuokiau. – Manai, jis nori būti daugiau nei draugas?

– Tai visai nejuokinga, – sudrausmino mane Gardas. – Mums reikia Žiurkiaus.

– Kuo jis čia dėtas?

– Policija ieškos visur, tik ne pas jį.

– Tau atrodo, kad Žiurkius sutiks? Jis nekvailas.

– Duosim jam dešimtinę ir sutiks. O jei ne, tai sulaužysiu jam rankas. – Gardas paėmė tapatybės kortelę ir įkišo ją atgal į piniginę. – Policininkai pas jį neis ir jo net nepamatys.

Žinojau, kad tai geras planas. Be to, kito plano nebuvo,
nes rankinuką reikėjo nešt lauk iš namų.

– Einam dabar? – paklausiau.

Gardas linktelėjo.

– Tik apsieinam be grasinimų, – paprašiau. – Žiurkius
padarys tai dėl manęs.